

Beste deelnemers van het initiatief "Samen slim besparen" van KAM adviseur,

Helaas is de eerste bijeenkomst dit jaar niet doorgedaan, vanwege de welbekende Corona crisis. Om jullie toch op de hoogte te houden van de nieuwste ontwikkelingen en een aantal handreikingen te doen voor onze volgende bijeenkomst is deze nieuwsbrief opgesteld. Het centrale onderwerp van deze nieuwsbrief is handboek 3.1 van de CO₂ Prestatieladder. In de volgende bijeenkomst zal er weer ruimte zijn voor vraagstukken, informatie door een gastspreker en discussie. De eerstvolgende bijeenkomst is op 9 oktober 2020 gepland. De agenda zal z.s.m. volgen met meer informatie over de inhoud van de bijeenkomst.

Mochten er al vragen, opmerkingen of suggesties zijn kunnen jullie altijd contact met mij opnemen.

Graag zie ik jullie allemaal 9 oktober weer!

Michelle Glorie
KAM adviseur Nederland

Handboek 3.1

Op 22 juni 2020 is het nieuwe handboek voor de CO₂ Prestatieladder uitgekomen. Het handboek is met name een tekstuele wijziging en behuist geen grote normatieve wijzigingen. Dit is ook de reden dat het een versie 3.1 en niet 4.0 is geworden.

Het is mogelijk om vanaf 22 juni 2020 te certificeren volgens deze nieuwe versie van de norm. Na 22 december 2020 is het niet meer mogelijk om volgens handboek 3.0 te certificeren. Dit betekent concreet dat er een half jaar de tijd wordt gegeven om over te stappen naar de nieuwe eisen. Dit lijkt een korte periode, maar omdat er zo weinig wijzigingen zijn is dit heel goed mogelijk.

Uiteraard betekent dit niet dat de audits allemaal naar voren worden geschoven, maar dat er in de periode van 22 juni t/m 22 december nog kan worden gekozen volgens welke versie van het handboek er geaudit zal worden. Audits die na 22 december plaats vinden moeten volgens versie 3.1 worden uitgevoerd.

Onderstaand kort overzicht van de belangrijkste wijzigingen. De complete wijzigingenlijst is toegevoegd in de mail, maar onderstaande toelichting geeft een praktische weergave van de wijzigingen. Er is verder niet ingegaan op tekstuele wijzigingen, zoals bijvoorbeeld versiedata van verschillende normen. Dit is eenvoudig terug te vinden in de wijzigingenlijst en ook niet direct relevant voor het CO₂ managementsysteem.

Normeis	Wijziging	Praktische invulling
3.A.1. en 3.A.2.	Verificatie hoeft niet meer door externe partij worden uitgevoerd. Puntentelling is aangepast: 3.A.1: 15 punten (voorheen 20) 3.A.2: 10 punten (voorheen 5) Dit betekent dat er invulling gegeven moet worden aan eis 3.A.2., het uitvoeren van een verificatie van de footprint.	Tijdens de externe audit zal de Certificerende Instelling de footprint steekproefsgewijs verifiëren (zoals dit al werd gedaan). Als er geen afwijkingen worden gevonden worden de punten toegekend bij 3.A.2.
1.B.1.	Als er een Energiebeoordeling is worden de punten van deze eis automatisch toegekend. De eis interne beoordeling vervalt dan.	Er hoeft geen apart rapport gemaakt te worden van de interne beoordeling door een collega. Geadviseerd wordt: als de CO ₂ manager de documenten opstelt en ook de interne audit uitvoert is het aan te raden om een collega te laten beoordelen of alle energiestromen goed in kaart zijn gebracht en de energiebeoordeling helder

		<p>en volledig is.</p> <p>Concreet kan dit betekenen dat jullie samen bespreken of alle energiestromen in kaart zijn gebracht. Dus staan alle brandstoffen in de footprint, is er niet wat vergeten (die ene auto op LGP bijvoorbeeld).</p>
3.B.1	<p>Extra toelichting betreft de maatregelenlijst toegevoegd. De invulling van deze lijst incl. globale maat en aanvullende maatregelen is normatief.</p>	<p>Het is een verplichting de maatregelenlijst en aanvullende maatregelen geheel in te vullen. Het zal er op neer komen dat er tijdens de audit meer aandacht wordt besteed aan de invulling van deze lijst en ook de stellingname van koploper, middenmoter en achterblijver.</p> <p>Dit wordt gerelateerd aan de ambities in de doelstelling. Ben je achterlijger? Dan zal de doelstelling wat ambitieuzer moeten zijn dan als je koploper bent.</p>
3.C.1.	<p>Specificatie communicatie eisen op projecten met gunningsvoordeel. Er moet bij projecten met gunningsvoordeel minimaal bij de start en afronding gecommuniceerd worden of trends en CO₂ uitstoot.</p>	<p>De eisen gelden voor externe en interne communicatie.</p> <p>Bij het opstellen van het plan van aanpak van projecten met gunningsvoordeel is het van belang communicatie goed vast te leggen en in te plannen.</p>
3.C.1.	<p>Bij beoordeling wordt duidelijker weergegeven wat wordt verwacht van halfjaarlijkse communicatie. Er dient tweemaal per jaar gecommuniceerd te worden over de voortgang van de ladder.</p>	<p>Belangrijk!</p> <p>Er is duidelijk gespecificeerd dat het niet nodig is (voor kleine bedrijven) om halfjaarlijks een footprint op te stellen voor communicatie van de voortgang. De voortgang mag gecommuniceerd worden zonder specifieke cijfers, dus welke maatregelen zijn er afgelopen half jaar genomen, zijn er nog projecten met gunningsvoordeel aangenomen. Worden maatregelen volgens planning uitgevoerd e.d.</p> <p>Maar een footprint opstellen is NIET vereist.</p>
3.C.2.	<p>Het communicatieplan moet aantoonbaar worden toegepast, dus actueel zijn met name op deze specifieke onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toewijzen verantwoordelijken voor communicatie. - Verantwoordelijken voor communicatie op projecten met gunningsvoordeel. - Op welke wijze word de interne en externe communicatie verzorgd. - Op welke wijze wordt de communicatie binnen projecten met gunningsvoordeel geregeld. 	<p>Zorg ervoor dat er in het communicatieplan aandacht wordt besteed aan de wijze van communicatie binnen projecten met gunningsvoordeel. Ook als er geen lopende projecten zijn.</p> <p>Bij lopende projecten kan ook een verwijzing naar plan van aanpak worden gemaakt.</p>
4.C.1. (alleen voor grote	<p>Toelichting op de in te zetten onafhankelijke deskundige.</p>	<p>Als er gekozen wordt een dialoog met een externe deskundige dan SKAO heeft een pool van deskundigen goedgekeurd. Deze zijn opgenomen op de website van SKAO.</p>

bedrijven)		
4.C.2. (alleen voor grote bedrijven)	Toelichting over aantoonbaarheid op de conclusies in de dialoog met een overheid/NGO of onafhankelijke deskundige.	Het rapport punten van zorg moet geconcretiseerd worden. Er moeten duidelijke suggesties zijn dit leiden tot verbetering.
4.D.1. (alleen voor grote bedrijven)	Toelichting op de leidende rol die de organisatie op zich moet nemen.	Er moet minimaal halfjaarlijks voortgang kunnen worden laten zien in het initiatief. Opstellen van een specifiek plan van aanpak waarin maatregelen, initiatiefnemers, meerwaarde, onderbouwing en communicatie worden beschreven. Deze eis gold al op deze manier, maar is verder gespecificeerd.
5.D.1.	Wijziging punten: 20 punten (i.p.v. 5)	
5.D.3.	Eis 5.D.3 is verwijderd, hierdoor zijn punten opgenomen in 5.D.1.	

Naast deze normatieve eisen zijn er een aantal opvallende teksten / verfijningen aangebracht in de norm.

- Er wordt meer aandacht besteed aan de aanleg van projectdossiers. Voor projecten met gunningsvoordeel wordt verwacht dat er een CO₂ projectdossier wordt opgesteld. Waarin de invulling van de eisen van projecten met gunningsvoordeel worden opgenomen. Deze eisen zijn niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.
- Er wordt aangekondigd dat dit is het laatste handboek waarin alleen uitgegaan wordt van alleen CO₂ uitstoot zonder andere broeikasgassen. In de volgende versie van het handboek zullen andere gassen ook een rol gaan spelen. Dit lijkt direct heel erg ingrijpend, maar er zullen hoogstwaarschijnlijk rekenmodules of getallen worden gegeven waarin deze gassen opgenomen worden in de vorm van een CO₂-equivalent in plaats van CO₂ in tonnen. Deze equivalent is een benoeming van broeikasgassen allemaal teruggerekend in de ernst van CO₂. Meer hierover zal zich vanzelf aandienen in een volgende versie van het handboek.
- Er is een wijziging voor het berekenen van stroom uit biomassa. De factor van *www.emissiefactoren.nl* mag niet meer gebruikt worden. De factor van grijze stroom dient gehanteerd te worden.
- Als de stroombron onbekend is mag niet gerekend worden met deze factor op *www.emissiefactoren.nl*, maar moet ook grijze stroom gehanteerd worden.
- Elektra van het wagenpark of andere voertuigen moet ingedeeld worden in scope 2.
- In de directiebeoordeling moet voldoende aandacht zijn voor de inhoudelijke beoordeling van de ladder:
 - Effectiviteit van de maatregelen;
 - Effectiviteit van de communicatie;
 - Zal de doelstelling behaald worden.

Deze eis was al hoedanig geformuleerd, maar heeft vaak niet wat extra invulling om een goede boodschap over de invulling van de ladder richting de directie te communiceren.

Overige belangrijkste aandachtspunten zijn de wijzigingen van de emissiefactoren op de website *www.co2emissiefactoren.nl*. Deze zijn ook dit jaar weer geactualiseerd. Dit is gemakkelijk in te zien op de website, omdat de actualisatie datum per factor wordt weergegeven in de tabel. Het is aan te raden dit elke keer bij het opstellen van de footprint te controleren.

In de bijlage van de e-mail is een format interne audit met aangepaste puntentelling en aanwezigheid van juiste eisen toegevoegd. Deze zelfevaluatie is geen vereiste meer, maar is gehanteerd voor helder beeld van de behaalde punten. Dit format kan gebruikt worden voor het uitvoeren van interne audits.